

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 7

Tilleggsspørsmål nr.

Emne: Skov.

Oppskr. av: John Eggen

(adresse): Bardu

Fylke: Troms

Herad: Bardu

Bygdelag: - " -

Gard: Det gjelder de fleste gardar

G.nr. Br.nr.

- A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Ja. eiga og andus røynsle
- B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1- og 2.

Skov regnes som hjelpefôr og kaldes også for det; tidlige - måndfôr - åttåttfôr.

3. Hvordan de gamle leide gjemingsordet skov
Det ble ist. " skave - skove - skove. ell. skoving a.

4. Ja i eldre tider var det jant skoving på hvor god; men djølvakt mest i lü nö. av.

5. No dei tre slag som var brukt her, er rogn asp og bjök.

6. At man kalle "rogna" for skov i kystdistriktene eller fjordene her i Troms, er kjendt og brukes kanskje av eldre den dog idag; men her i Bardu bruktes det ikkje.

7. Voks rim om skov kjenner eg ikkje anna enn ordet: "Åp gjø smø i ask" (ask Fekopp.)

Man skoving er et kjent yrke helt ned til siste mannsalder; det var til å drige skjøfjel, anten det var "lün nö" eller ikkje.

Det var helt vinterarbeid og utover våren til kysthja var framfört. Rogn skov var brukt på kysten; bjök helst på sønen.

Asp skov var mykje brukt som åttåttfôr til hesten; det beste var om man tørke asp-skovel og mol det på kalna og brukte det som mjöl.

8 Ja hadde man nok eller klarte å skoppe nok skov so fekk heile kystkopen, man kunne blande det saman med anna fôr, older skov litte kristosa minst, fettet dei fôrsmikje av det, vor dei sår i kjeften.

9 Ja, dei gamle held det fôr, at dei fettet gult smør og meir smør, sjølvsagt bruktes det fôrsmikje skov kunne det nok kaudtje bli smalt av mjølka.

10 Som oftes vor skov ved høyst særskildt i tinnom anna ved høyst.

11 å hente rogn til skoving kjemmer eg et gammelt utrykk: Man drag leinö, det kjem vel av, at man må dra royna med kritt å bromsammen til det blir loss, eller man drag det til den plassen man skover i skogen.

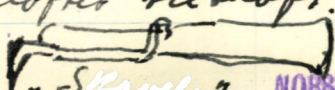
Spm. 13. Kjemmer ikkje her i leigda.

Spm. 14. De som vor merksom på at de hadde knopt med skåfôr, drog dammen rogn da det vor like snö; men helst vert det gjort på etterjuls vinteren på skåföret omkring påske vor det vanlegt (Skåföre, Skovmö)

15. Skovinga gjekk for seg helst iima dörs i "djellet" (Stald eller fjösgang) men ogsö ike i skogen när voret vor bra på vårparten; da slapp man å kjöpe fram veden, dette vor no helst när tida vor knopt. og det vor langt og harde pin-vorer.

16. Her i leigda hov ei et særskilt verktöij. en hennemidd "Skovel".

Eggjernet er forma som et 1/2 sirkel eller a. forma kniv, slipt som en bandkniv. Endene av jernet, med böjde vinkel haker til å feste på et klöfft Triskopt. på ca. 7" langt.

og bokene inntil mot den klist ludent
møtes og kappet tar til, lengda på den
rindformete kniv ca. 2 1/2" - eller 3"

Spn. 17 Man klistet skov-veden - høyde eller
saget den av i ei fannvedskis lengde.

En passende høy skovstamme eller i skogen
en Frestippe, som man satte skovkjippen
eller "Skjevelen" som vi kaller den. Voks passende
høyt å sette på. (En fjøsterkk, Frestippe eller
stippe i skogen var satte)

Skov-veden måtte ikke vere frosen.

Skjevelen skov-kjippen helt man i vestrutand.
Skovelten (skav-kniven i høge) Man tok helst
fjende og fine spon. lete skav spon for grov,
eller at den sleggte helt inn til veden, var
det so seigt og hard for kjipa å kjippe det og
da kunde det bli liggende att i basen.

Man kunde og nytte grovidje og seije og
kjøkk stikker som var høge fjerdeholper
og drog det inn på dainkingene og dainen
sørge for borkinga

19. om skrevet ovenfor

20 Skov-veden - kaller vi for "skjevel" og er
iedel som ved og man kappet den da over
å bli passende om ved

21 Takje Anna Canley = Skov

22. Ja det var best bok på dei fjørne, dei
kjukke roqner var meir skam og beist smakk
men man sag ikke so mykje på det

23 om skrevet spn. 20.

24 om skrevet v. ovenfor spn. 17. v

25 Sjåvatt fin som bakt ved og var å brukt til det.

26 No er det stult med skoving etter den sterke gjoss-
ling (Kunstgjossens brukt. Men det har vert brukt skov
helt til avkon på år tilballe